

DICȚIONARUL CONFLICTELOR LUMII 1945-2019

Cuprins.....	3
Nota autorului.....	11
Lista abrevierilor și siglelor folosite.....	13
Abhazia.....	15
Abyei.....	16
Adjaria.....	17
Afganistan.....	18
Africa de Sud.....	21
Albania.....	23
Algeria.....	25
Ambazonia.....	26
Angola.....	27
Antarctica.....	28
Arabia Saudită.....	30
Arctica.....	32
Argentina.....	33
Armenia.....	35
Arunachal Pradesh.....	37
Australia.....	38
Azawad.....	39
Azerbaidjan.....	40
Bahrain.....	42
Bascilor Țara.....	44
Bangladesh.....	45
Beagle Canal.....	47
Belarus.....	48
Belgia.....	50
Belize.....	52

Belucistan.....	53
Benin.....	55
Bhutan.....	56
Biafra.....	57
Bir Tawil/ Triunghiul Hala'ib.....	59
Birmania/Burma.....	59
Bolivia.....	60
Bosnia și Herțegovina.....	61
Botswana.....	63
Bougainville Revoluție.....	64
Brazilia.....	66
Brunei.....	67
Bulgaria.....	68
Burkina Faso(Volta Superioară).....	69
Bush War.....	70
Burundi.....	71
Cabinda.....	73
Cambodgia.....	74
Camerun.....	77
Canada.....	79
Canalul Panama.....	80
Canalul Suez.....	80
Caprivi Coridor.....	81
Casamance.....	81
Catalonia.....	81
Cecenia.....	82
Cenepa.....	85
Centrafricană Republică.....	85
Ceuta și Melila.....	89
Chile.....	90

China.....	93
Respect pentru oameni și cărți	
Ciad.....	98
Cipru.....	101
Cisiordania.....	104
Coasta de Fildeș.....	104
Columbia.....	107
Comore.....	110
Congo Brazaville.....	112
Congo Republica Democratică.....	114
Coreea de Sud.....	117
Coreea RPD.....	120
Costa Rica.....	123
Cote d'Ivoire- vezi Coasta de Fildeș.....	124
Crimeea.....	124
Croația.....	124
Cuba.....	126
Daghestan.....	129
Darfur.....	130
Djibouti.....	131
Djungaria.....	133
Dominicană Republică.....	135
Donețk.....	135
Ecuador.....	136
Egipt.....	138
El Salvador.....	141
Eritreea.....	143
Estonia.....	145
Etiopia.....	146
Fâșia Gaza.....	148
Fiji.....	148

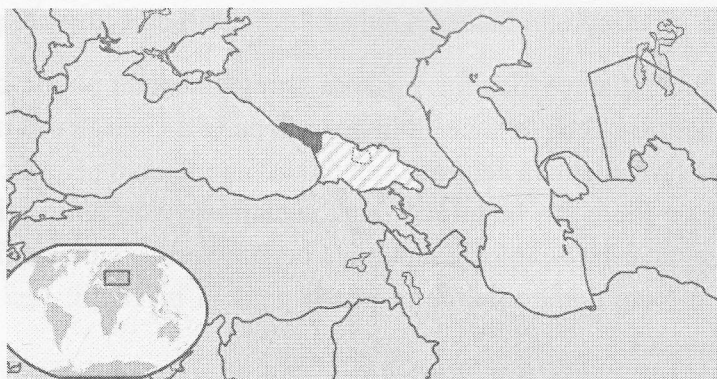
Filipine.....	150
Fotbalului/ Războiul de 100 de ore	152
Franța.....	152
Gambia.....	154
Gaza.....	155
Georgia/Gruzia	156
Ghana.....	158
Golan Înălțimile/ Platoul	159
Gorkhaland.....	160
Grecia.....	161
Grenada.....	162
Guatemala.....	164
Guinea.....	167
Guinea-Bissau.....	169
Guinea Ecuatorială.....	171
Guyana.....	173
Haiti	175
Honduras.....	177
Houthi.....	179
India.....	179
Indonezia.....	182
Ingușetia.....	185
Iordania.....	188
Irak.....	190
Iran.....	196
Irlanda de Nord.....	199
Israel.....	201
Iugoslavia.....	207
Jammu Kashmir.....	211
Jamaica.....	213

Japonia.....	213
Kabardino-Balkară.....	215
Kaliningrad.....	217
Karabahul de munte.....	217
Kazahstan.....	218
Kârgâzstan.....	220
Kenya.....	222
Khalistan.....	224
Kiribati.....	225
Kivu.....	226
Kondovo.....	228
Kordofan.....	229
Kosovo.....	230
Kurdistan.....	232
Kuwait.....	234
Laos.....	235
Lesotho.....	238
Letonia.....	240
Liban.....	241
Liberia.....	245
Libia.....	248
Lituania.....	251
Logone.....	251
Macedonia de Nord.....	252
Madagascar.....	254
Malawi.....	256
Malaysia.....	257
Maldiva.....	258
Mali.....	259
Marea Britanie.....	261

Maroc.....	261
Mauritania.....	263
Melila.....	265
Mexic.....	265
Moldova.....	268
Mongolia.....	271
Moro/ Mindanao.....	272
Mozambic.....	273
Myanmar.....	276
Nachicevan.....	278
Nagorno Karabah.....	278
Namibia.....	279
Naxalite/Naxals.....	281
Nepal.....	282
Nicaragua.....	284
Niger.....	288
Nigeria.....	290
Norvegia.....	292
Noua Caledonie.....	293
Noua Zeelandă.....	294
Ogaden.....	296
Osetia de Nord.....	297
Osetia de Sud.....	298
Pakistan.....	298
Palestina.....	302
Panama.....	304
Papua Noua Guinee.....	306
Paraguay.....	308
Peru.....	309
Polinezia Franceză.....	311

Polonia.....	312
Portugalia.....	313
Puntland.....	314
Qatar.....	316
Regatul Unit/Marea Britanie.....	318
Rusă Federația.....	320
România.....	324
Rwanda.....	325
Sahara Occidentală/Sharawi Republică Arabă.....	328
Sao Tome și Principe.....	330
Senegal.....	331
Serbia.....	332
Sierra Leone.....	333
Sinai.....	335
Singapore.....	336
Siria.....	337
Slovacia.....	341
Slovenia.....	342
Solomon Insulele.....	343
Somalia.....	345
Somaliland.....	348
Spania.....	349
Sri Lanka.....	351
Srpska Republică.....	352
Statele Unite ale Americii	354
Sudan.....	363
Sudanul de Sud.....	365
Surinam.....	367
Swaziland.....	369
Tadjikistan.....	370

Taiwan.....	373
Tanzania.....	375
Thailanda.....	377
Tibet/Xizang.....	378
Timor Leste/Timorul de Est.....	378
Togo.....	380
Transnistria.....	381
Tunisia.....	383
Turcia.....	385
Turkmenistan.....	389
Turkestanul de Est.....	390
Ucraina.....	391
Uganda.....	394
Ungaria.....	396
Uruguay.....	398
Uzbekistan.....	399
Vanuatu.....	401
Venezuela.....	403
Vietnam.....	406
Yemen.....	409
Zair.....	412
Zambia.....	413
Zimbabwe.....	413
Zone neutre.....	416
Xinjiang.....	416
Anexe/Index alfabetic țări și zone de conflict.....	417
Dicționar de termeni geopolitici.....	429
Zile oficiale ale ONU (legate de conflicte).....	435
Lista premiilor Nobel pentru Pace 1956-2018.....	437
Bibliografie.....	441

Abhazia (Abkhazeti)- reprezintă genul de entitate statală autonomă pe care Federația Rusă le susține politic și financiar în tot spațiul ex-sovietic. Și face acest exercițiu de putere pentru a împiedica statele independente rezultate în 1991 să structureze societăți solide și democratice, chiar pe fondul etnic eterogen al acestora.

Abhazia este o republică autonomă situată în partea de nord-vest a Georgiei, la poalele Munților Caucaz, cu deschidere mare către câmpia sau depresiunea Kolhidei și, în același timp, cu ieșire la Marea Neagră spre vest. Cei doi vecini sunt Rusia la est și republica autonomă Karaceaev-Cercheză la nord.

Abhazia este genul de regiune post sovietică cu un statut incert, recunoscută pe plan mondial doar de Rusia și de Nicaragua. Republică autonomă în cadrul Republicii Sovietice Socialiste Georgiene (Gruzine) încă din 1921, Abhazia este scena unui război civil între 1991- 1994.

În timpul acestui conflict forțele armate ale Georgiei, proaspăt independente, sunt înfrânte de rebelii abhazi și de forțele ruse din bazele militare rămase în urma destrămării URSS. Aceste baze militare se află și astăzi pe teritoriul Georgiei.

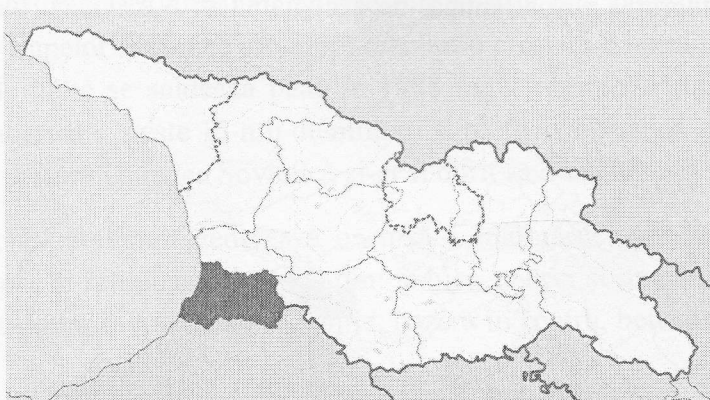
Deși georgienii erau majoritari în Abhazia, în perioada sovietică, după război, 200 000 dintre ei sunt forțați să plece, ceea ce modifică structura etnolingvistică a republicii, în favoarea abhazilor, urmați de georgieni și de ruși.

După 1994, situația conflictului a rămas nereglementată politic-după modelul Transnistriei- ceea ce face ca în această parte a Georgiei să nu existe o autoritate guvernamentală centrală, republica funcționând pe principiul „stat în stat”. Acest lucru s-a întâmplat după declararea independenței Abhaziei față de Georgia în 1999, micuța republică beneficiind de ajutorul financiar al Moscovei în toate domeniile, de la pensii până la investiții, *vezi Transnistria, Rep. Moldova*.

În 2008, președintele georgian Mikhail Saakașvili, ordonă forțelor armate georgiene să recapete controlul guvernamental asupra Abhaziei și Osetiei de Sud, însă intervenția brutală a trupelor ruse cantonate în cele două republici, obligă soldații georgieni să se retragă din aceste teritorii, la doar 6 zile după începerea ofensivei.

Cele două republici separatiste sunt recunoscute de Federația Rusă, fiind incluse cu statut de republici autonome în cadrul acestei. De fapt, Abhazia și Osetia de Sud reprezintă astăzi enclave pe teritoriul Georgiei, ele făcând parte din planul general strategic de menținere a unor conflicte înghețate. Războaiele acestea mocnite, nelămurite și neterminate, mărginesc ca un cordon geopolitic Rusia de astăzi, asigurându-i stabilitatea atât de dorită. *Vezi și Georgia*.

Abyei- este un teritoriu de tip enclavă dintre Sudan și Sudanul de Sud, aflat în dispută, *vezi Sudan*.

Adjaria- este o republică sau mai bine spus, un teritoriu cu statut autonom, în cadrul Georgiei, situată în sud-vestul ţării, la graniţa cu Turcia. Ea este locuită în majoritate de adjari, o subramură etnică georgiană de religie musulmană.

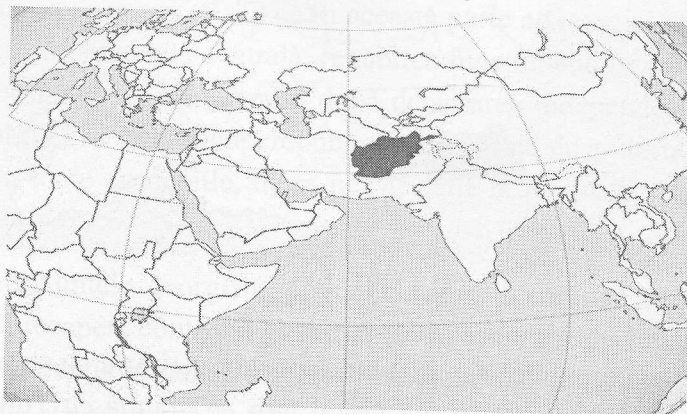
Tensiunile mocnite, latente, dintre Adjaria şi guvernul de la Tbilisi, ating apogeul în 2003, după ce la putere ajunge Mikhaîl Saakaşvili, care îşi propune să pună capăt regimului mafiot impus de liderul adjar Aslan Abaşidze, timp de 20 de ani.

Liderul autoproclamatei republici autonome, Aslan Abaşidze, ordonă miliţiilor adjare să distrugă trei poduri cu rol strategic care legau Adjaria de Georgia, peste râul Choloki, pentru a întrerupe orice legătură fizică sau juridică cu Georgia, dar acest gest aduce ţara în pragul unui război civil.

Liderul adjar separatist este forţat de demonstraţiile de la Batumi din mai 2004 (capitala regiunii), de care nu sunt străine autorităţile georgiene şi forţele de securitate, să fugă la Moscova, în acest fel fiind restabilită ordinea constituţională, în ceea ce s-a dorit a fi a doua Abhazie.

Chiar şi aşa, statutul Adjariiei este în continuare incert, tensiunile interreligioase rămân active, anumite grupuri de influenţă de la Ankara şi de la Moscova fiind acuzate de intervenţionism în afacerile interne ale Georgiei.

Georgia este un caz unic în regiunea caucaziană, pentru că insistă foarte mult pe integrarea euroatlantică, pe acceptarea în NATO, cu toată opziția Moscovei.

Afganistan- este o țară situată între Orientul Mijlociu și spațiul indiano-pakistanez și numită de Arnold Toynbee „răscrucea drumurilor antice” datorită poziției sale geopolitice în Orientul Mijlociu extins.

La est se află marele vecin de religie musulmană, Pakistan, loc unde s-au refugiat mai mulți lideri talibani afgani, sursă permanentă de fundamentalism Islamic, la vest se află Iranul šiit, iar la nord fostele republici sovietice, Uzbekistan, Tadjikistan și Turkmenistan.

Un coridor teritorial îngust numit **Wakhan**, asigură o legătură izolată și ciudată cu China, ca și Coridorul Caprivi din Namibia, creații coloniale moștenite, care mai mult amplifică tensiunile decât le reglează.

Afganistanul este răscolit de numeroase războaie interetnice, mai ales după proclamarea independenței în 1919, când devine monarhie. După 1973, când este declarat republică sub conducerea lui Muhammad Daud, Afganistanul devine scena luptelor pentru putere între partidele islamiste conservatoare și partidele reformatoare, susținute de cele două mari puteri militare din anii '80 (URSS și SUA).

În 1979, noul sef al statului, Babrak Karmal solicită intervenția armatei sovietice pentru reglarea situației politice din această țară puternic divizată. Intervenția trupelor sovietice are drept rezultat o creștere a haosului, iar cei nouă ani de lupte se soldează până în 1988 (anul retragerii trupelor sovietice) cu moartea a peste 15 mii de militari și pierderea parțială a influenței ideologice pe care Uniunea Sovietică și-ar fi dorit să o exercite în zonă.

Războiul civil prelungit generează o cursă a înarmării celor peste 20 de grupuri etnice și religioase alcătuite din: tadjici, uzbeki și turkmeni în nord, pashtuni/pushtuni în mai toate regiunile, hazara în centru, beluchi în sud ori hinduși.

Acestea sunt ajutate de SUA care în plus, susțin și grupurile fundamentaliste de mujahedinii și talibani. Sute de milioane de dolari din conturi americane ale CIA s-au scurs către triburile de tadjici din nordul extrem și către push-tuni, pentru că erau cei care luptau cu trupele sovietice cu succes și cu multă determinare.

În același timp, URSS susține guvernul comunist și alte grupări politice afiliate acestora. Consecința directă rezidă în pierderea a peste 1,5 milioane de vieți omenești, dublată de cele cinci milioane de refugiați la sfârșitul ocupației sovietice, răspândiți în Pakistan și Iran și pagube materiale uriașe.

În urma numeroaselor acorduri de pace și a intervenției ONU, se pune capăt războiului civil, iar la putere ajung mujahedinii și talibanii radicalizați, care instituie în scurt timp o republică islamică cu o politică internă foarte dură, în care sunt îngrădite drepturi și libertăți fundamentale.

Retragerea sovieticilor în 1988 a constituit un moment de cotitură în disoluția statului afgan, deoarece pe firul finanțărilor au intrat Arabia Saudită, Egiptul și chiar Israelul, care au permis formarea unor mici armate bine dotate, care s-au dovedit mai târziu, în anii 2000, pietre grele de moară în războiul dintre SUA și talibanii afiliați Al Qaeda.

Asocierea guvernului talibanilor cu liderul Al Qaeda, Osama Bin Laden, și ajutorul dat în atacurile teroriste din capitala Kenyei (Nairobi) din 1998, și de la WTC din septembrie 2001, a determinat un răspuns ferm al SUA și al

coalitiei împotriva terorismului. Coalitiei din care fac parte militari aparținând unor țări de pe toate continentele, inclusiv România.

Astăzi, autoritatea guvernului și a președintelui (Hamid Karzai, primul ales democratic, și din 2014, Ashraf Ghani) abia trece de limita Kabulului. În rest, autoproclamați șefi de regiuni și membri ai temutei mafii Panjshairi (afaceri cu opiu, în care țara este lider mondial la producție) dețin controlul a peste 80 % din teritoriu.

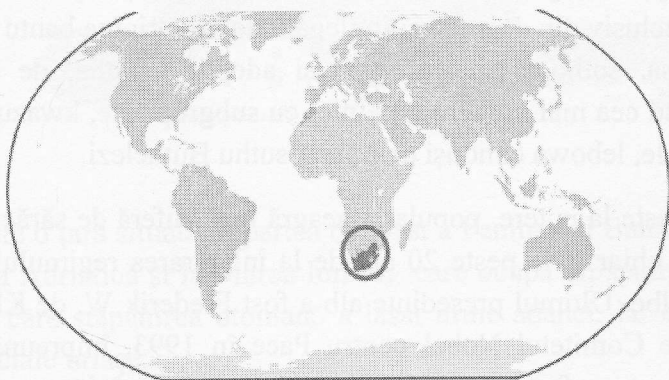
Rezultatul a peste un secol de războaie interne și cu implicații externe este următorul: speranța medie de viață în Afganistan era de 44 de ani în 1988(azi este de 63 de ani!), nivelul de urbanizare este de sub 30%, Indicele Dezvoltării Umane al ONU situează această țară pe ultimele locuri, doar o cincime din populație are acces la apă potabilă în timp ce indicele de alfabetizare este de aproximativ 28%. Toate aceste elemente indică un stat aflat în colaps.

Conform clasificării lui Robert Cooper, Afganistanul este un stat premodern, un fel de „terra nullius” cu suveranități nominale în care diferitele etnii sau grupări religioase, organizează teritoriul pe principii feudale (a se vedea situația hazarilor din centrul țării, persecutați religios datorită apartenenței la curentul islamist sunnit).

Situația conflictului din această țară este în continuare una extrem de volatilă, insurgența talibană este încă foarte activă(ultimele atentate din ianuarie 2018 cu mașini capcană din capitală, au destabilizat din nou țara), mafia opiului este foarte puternică, iar influența Iranului și a Pakistanului crește în rândul populației sărăcite de războiul permanent.

Președintele Ashraf Ghani, face apeluri constante către liderul actual al talibanilor, Maulvi Haibatullah Akhunzadah pentru încheierea unor armistiții sau tratative de pace, însă, aceștia din urmă își doresc discuții directe cu oficiali și militari SUA, pe care îi consideră „ocupație străină”. Practic, războiul civil continuă în ciuda unor evoluții democratice timide, legate de alegeri libere sau de crearea unor instituții independente, toate, printr-un efort comun al alianței împotriva terorismului.

Rezultatele pozitive ale măsurilor luate de forțele coaliției împotriva terorismului conduse de SUA sunt vizibile. Sistemul medical este mai bine pus la punct, aproape 6 milioane de refugiați din țările vecine au revenit la casele lor, există o armată relativ puternică, bine instruită și suficient de bine dotată dar și peste 8 milioane de copii care frecventează școala din care 3 milioane sunt fete.

Africa de Sud- este un stat situat în regiunea geografică cu același nume între Oceanul Indian și Oceanul Atlantic considerat astăzi cel mai bogat și dezvoltat stat african.

Această țară a fost timp de 52 de ani (între 1945 și 1992) ținta unor embargo-uri politico-economice din partea comunității internaționale, din cauza politicilor de segregare rasială a negrilor, politică numită în mod generic, **apartheid**.

Începând cu 1948, situația politică și socială a majorității negroide se agravează odată cu venirea la putere a prim ministrului Daniel F. Malan, care accentuează și accelerează politicile de segregare rasială pe care era canalizat tânărul stat african.

Populația de culoare, aflată practic într-o sclavie modernă, se grupează în jurul Congresului Național African organizat și condus de Albert John Lu-

thuli și de Nelson Mandela, luptă prin toate mijloacele pentru obținerea de drepturi și libertăți absolut fundamentale.

Aceste situații politice și economice grave, nereglementate și care alterează mediul social sud african în continuare, generează tensiuni între diferitele etnii de culoare.

Unele dintre cele mai sângeroase au avut loc la începutul anilor '90 și au opus pe adepții Congresului Național African, conduși o perioadă de Nelson Mandela (inclusiv din detenție și în ilegalitate) de origine bantu (alte grupuri bantu: xhosa, sotho, tswana, tsonga) și adepții Inkatha, de origine zulu (aceasta fiind cea mai numeroasă etnie) cu subgrupurile, kwazulu, gazankulu, kwandbele, lebowa conduși de Mangosuthu Buthelezi.

Deși astăzi este la putere, populația neagră încă suferă de sărăcie și de lipsă de educație chiar și la peste 20 ani de la înlăturarea regimului autoritar al populației albe. Ultimul președinte alb a fost Frederik W. de Klerk premiat, de altfel, de Comitetul Nobel pentru Pace în 1993, împreună cu Nelson Mandela, pentru eforturile de democratizare și de înlăturare a efectelor apartheid-ului.

Absurdul acestui sistem politic mergea până la a reglementa pe ce parte a străzii trebuie să meargă un negru sau care erau zonele unde trecerea sau intrarea acestora era interzisă. Exploatarea negrilor de către populația albă a dus la tragedii nenumărate în minele de aur, cărbuni sau uraniu, tragedii pentru care nimeni nu a răspuns vreodată.

Așa cum nu a răspuns nimeni, niciodată, pentru miile de morți din ghetourile Johannesburg-ului, Durbanului sau Pretoriei, unde sclavii moderni se răsculau împotriva sistemului și militau chiar și violent, pentru acces la educație, sănătate sau dreptul la vot. Cei mai mulți bolnavi de SIDA din Africa, se înregistrau în anii '80, de exemplu, în suburbiile marilor orașe sudafricane.

Sunt de menționat și exterminările populațiilor de hotentoți și de boșimani (populațiile indigene din zonele deșertice, din Africa Australă) de către buri, populație care azi poartă numele de *africaner* și care sunt urmași ai olandezilor, germanilor și englezilor colonizatori.